

Kwaliteits-
Controle-
Bureau

De details van
tweeduizend
drieëntwintig

Jaarverslag 2023

Aan de vooravond van

Met trots presenteer ik het jaarverslag over het jaar 2023 van het Kwaliteits-Controle-Bureau. In 2023 staan we aan de vooravond van twee belangrijke gebeurtenissen voor het KCB. Dit verslag verschijnt in een bijzonder jaar in onze geschiedenis.

In 1924 werd het KCB, toen nog Uitvoer-Controle-Bureau (UCB) geheten, opgericht voor en door Nederlandse telers en handelaren in groenten en fruit met als doel kwaliteitscontroles uit te voeren op groenten en fruit bij export. Voortgekomen uit de sector en gedreven om de handel te bevorderen van Nederlandse tuinbouwproducten. Al 99 jaar heeft het KCB zich steeds weer weten aan te passen aan de veranderingen in de omgeving. In 2024 vieren we het 100-jarig bestaan van het KCB en kijken we vol vertrouwen uit naar de toekomst.

Ook het afgelopen jaar heeft het KCB zich weer met volle toewijding voorbereid op de uitdagingen die ons te wachten stonden in het kader van Brexit, met name de certificaat- en inspectieplicht voor vijf soorten snijbloemen naar het VK. De ingangsdatum van 31 oktober 2023 werd wederom verschoven naar 31 januari 2024. Ondanks de onzekere tijden die dit met zich meebracht voor de medewerkers, zijn we erin geslaagd hier proactief op in te spelen en onze inspectiemethoden aan te passen aan de veranderende omstandigheden. Dit in nauwe samenspraak met het ministerie van LNV, de NVWA en de collega keuringsdiensten.

Een belangrijke mijpaal is dat het KCB en de drie andere plantaardige keuringsdiensten (BKD, NAK, Naktuinbouw) een nieuwe meerjarenovereenkomst (MJO) hebben gesloten met het ministerie van LNV en de NVWA. De nieuwe MJO vangt de MJO die was opgesteld ten tijde van Plantkeur in 2007. Deze samenwerking stelt ons in staat onze krachten te bundelen, kennis te delen en de bij ons belegde taken goed uit te voeren en borgt daarbij een goede samenwerking tussen het ministerie van LNV, de NVWA en de keuringsdiensten.

In de Kaderwet zbo's waaronder het KCB valt als zelfstandig bestuursorgaan (zbo), is vastgelegd dat het ministerie van LNV de doeltreffendheid en de doelmatigheid van het functioneren van een zbo elke vijf jaar moet evalueren. In 2023 is deze evaluatie uitgevoerd en de conclusie is dat het KCB zowel nationaal als internationaal haar verschillende taken vervult op een hoog niveau. Dit met een groot draagvlak bij het Nederlandse bedrijfsleven op het betreffende beleidsterrein. Behalve dat we samen trots mogen zijn op deze uitkomst, biedt het ook een mooi perspectief voor de toekomst.

Mede namens het bestuur bedank ik alle medewerkers voor hun betrokkenheid, inzet en geleverde inspanningen het afgelopen jaar.

Ik nodig u van harte uit dit jaarverslag te lezen en in 2024 samen met ons het 100-jarig bestaan van het KCB te vieren. Samen bouwen we aan een succesvolle toekomst voor de Nederlandse plantaardige sector.

Liesbeth Kooijman
Algemeen directeur

Inhoudsopgave

Introductie	5
Het KCB draagt bij aan verhoging van de naleving van wet- en regelgeving door bedrijven	6
Het KCB is toonaangevend in kennis	12
Bedrijven kunnen rekenen op een goede en efficiënte dienstverlening waarbij wordt aangesloten bij logistiek en ICT in de sector en gebruik wordt gemaakt van moderne inspectietechnieken	16
Het KCB is een betrouwbare partner voor (vertegenwoordigers van) bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheid en is met hen in dialoog	20
Het KCB stelt de medewerkers centraal	24
Het KCB heeft een faciliterende bedrijfsvoering	30
Organisatie	36
KCB in cijfers	42
Ondernemingsraad	46
Tuchtrechtzaken	48
Financiën	50
Vooruitblik 2024	54

Introductie

In 2021 heeft het KCB het meerjarenbeleidsplan 'Samen klaar voor de toekomst' vastgesteld. Daarin zijn zes thema's vastgesteld die het KCB houvast bieden voor de periode 2022 tot 2027. Inmiddels werkt het KCB daar hard aan. In dit jaarverslag worden deze zes thema's centraal gesteld. Per thema wordt een aantal activiteiten en uitdagingen besproken, waarbij de focus ligt op wat het KCB het afgelopen jaar heeft bereikt op deze thema's.

Het jaarverslag is als volgt opgebouwd. Het eerste deel van het jaarverslag bestaat uit de zes hoofdstukken gekoppeld aan de zes beleidsthema's: 'Het KCB draagt bij aan verhoging van de naleving van wet- en regelgeving door bedrijven', 'Het KCB is toonaangevend in kennis', 'Het KCB zorgt dat bedrijven kunnen rekenen op een goede en efficiënte dienstverlening, waarbij wordt aangesloten bij logistiek en ICT in de sector en gebruik wordt gemaakt van moderne inspectietechnieken', 'Het KCB is een betrouwbare partner voor (vertegenwoordigers van) bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheid en is met hen in dialoog', 'Het KCB stelt de medewerkers centraal', en 'Het KCB heeft een faciliterende bedrijfsvoering'. Daarna volgt een hoofdstuk met meer algemene informatie over onder andere Accreditatie, Bestuurlijke zaken, Tuchtrechtzaken, Financiën en een hoofdstuk 'KCB in cijfers', dat een duidelijk overzicht geeft van het KCB in 2023, uitgedrukt in cijfers.

Tenslotte wordt dit jaarverslag afgesloten met een korte vooruitblik op belangrijke aandachtspunten voor 2024. Dit is een kleine selectie van onderwerpen waar het KCB al mee aan de slag is en nog gaat en die goed aansluiten bij de beleidsvoornemens die belangrijk zijn voor de sector.

Het KCB draagt bij aan
verhoging van de naleving
van wet- en regelgeving door
bedrijven

Evaluatie Structureel Toezicht KCB afgerond en aan de slag met aanbevelingen

Met behulp van de systematiek voor het Structureel Toezicht (ST) houdt het KCB toezicht op de naleving van de EU-handelsnormen voor groenten en fruit bij de verschillende marktdeelnemers. De controlebezoeken vinden plaats op basis van een risicoanalyse, op locaties waar groenten en fruit worden verladen, opgeslagen en/of verpakt. Bedrijven die deelnemen aan de RIK-erkenning worden ingedeeld in een lagere risicocategorie, met minder controlebezoeken.

Halverwege 2022 is het KCB gestart de uitvoering en de indelingsystematiek van het ST te evalueren. Bij de evaluatie zijn bedrijven, brancheorganisaties uit de handel en teelt van groenten en fruit en KCB-medewerkers betrokken. In juni 2023 heeft het KCB-bestuur het evaluatierapport "Fundamenteel Staaf, focus op kwaliteit en risico" vastgesteld.

Uit de evaluatie blijkt dat het Fundament (de Systematiek ST) staat en een goede en stabiele basis vormt voor de naleving van de EU-handelsnormen voor groenten en fruit door bedrijven en voor de uitvoering van de controles op de EU-handelsnormen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de eisen die worden gesteld in de EU-verordening 543/2011. Ook komt naar voren dat er, zowel op het gebied van de systematiek voor het ST als de uitvoering daarvan, verbetermogelijkheden zijn. In het evaluatierapport worden 19 aanbevelingen gedaan om het ST verder te verbeteren.

De aanbevelingen op de uitvoering van het ST betreffen onder andere het verbeteren van de planning van het ST, zodat de controles worden ingepland op het juiste moment en daarmee het beoogde effect hebben. Ook de communicatie met bedrijven kan beter, waaronder een betere terugkoppeling van de controleresultaten. Andere aanbevelingen betreffen het aanpassen van de indelingsystematiek ST op de grootte en de risico's van een bedrijf.

In 2023 is, samen met de afdeling planning, gestart met het maken van een kaderdocument voor het meer risicogericht inplannen van de ST-controles. In 2024 worden de controlebezoeken ST ingepland op basis van dit kaderdocument.

Per risicocategorie van het ST is bekeken of binnen de vastgestelde normtijd een kwalitatief goede controle mogelijk is, gelet op de activiteiten en risico's van de groep bedrijven. Vanwege de verschillen tussen de bedrijven, zal meer moeten worden gedifferentieerd in de duur van de controlebezoeken.

Binnen de systematiek ST wordt gezocht naar mogelijkheden bedrijven met weinig tot geen afkeuringen te belonen met minder controlebezoeken per jaar. Tegenover het belonen van bedrijven staan ook meer controles bij bedrijven met veel of ernstige kwaliteitsovertredingen, zoals bijvoorbeeld het signaleren van omkatten van het land van oorsprong.

In 2024 wordt het aanpassen van de Systematiek ST verder uitgewerkt, waarbij - na goedkeuring van het KCB-bestuur - het streven is deze te laten ingaan in 2025.

Evaluatie Reglement Interne Kwaliteitscontrole (RIK)

Eindef 2023 is de evaluatie afgerond van het Reglement Interne Kwaliteitscontrole (RIK). Uit de evaluatie blijkt dat de RIK-regeling nog steeds voldoet aan het doel waarvoor deze is gemaakt in 2005. De regeling verhoogt de naleving door deelnemende bedrijven en leidt tot minder controles van het KCB. Bedrijven die een goed functionerend kwaliteitsstelsel hebben, ervaren de voordelen van deelname. Daarbij is het ook zo, dat diverse bedrijven de gevolgen hebben ondervonden toen bleek dat ze niet voldeden aan de eisen uit de RIK-regeling. Zij kregen tijdelijk meer controles, die in rekening werden gebracht. In een aantal gevallen is de deelname daadwerkelijk beëindigd. De RIK-regeling functioneert in de kern goed en bedrijven geven ook aan tevreden te zijn over het functioneren ervan. De regeling is voor bedrijven nog steeds aantrekkelijk genoeg om zich aan te melden voor deelname. Echter, veranderingen in de markt (o.a. de export VK, de logistieke dienstverlening) en de sector (o.a. schaalvergroting en specialisatie) vragen er wel om de RIK-regeling toekomstbestendig te maken. Dit vraagt aanpassingen van het KCB en de RIK-regeling in onder andere (de uitvoering van) de handhaving, het invullen geven aan specialisatie van bedrijven, automatisering en verbetering van de communicatie.

De aanbevelingen in het evaluatierapport zijn onderverdeeld in de vier thema's die essentieel zijn om de kwaliteit van het RIK te behouden en te versterken: Communicatie, Controlsystematiek, Handhaving en Audits. Een aantal aanbevelingen heeft een hoge prioriteit gekregen. Deze hebben voornamelijk betrekking op aanpassingen in het handhavingdocument. Ook het oplossen van het probleem van deelnemende telersverenigingen kan worden opgelost middels aanpassingen in het handhavingdocument.

De voorstellen gaan over:

- Aanpassen van het maximaal aantal handhavingpunten voor telersverenigingen.
- Per controlebezoek van het KCB handhavingpunten toekennen aan 1 overtreding, wanneer partijen worden afgekeurd van hetzelfde product vanwege hetzelfde type gebrek.
- Maximaal 1 handhavingpunt toekennen aan kleine partijen, ongeacht de aard van de overtreding.

Begin 2024 worden de voorstellen afgestemd met de Commissie Toezicht kwaliteitsvoorschriften groenten en fruit en ter besluitvorming voorgelegd aan het KCB bestuur. Mocht de implementatie van de voorstellen leiden tot een aanpassing van het reglement, dan wordt dit ter goedkeuring voorgelegd aan het ministerie van LNV.

In 2023 is ook een aantal aanbevelingen opgepakt binnen het thema communicatie. Bedrijven die zich aanmelden voor deelname en bedrijven die veranderingen aanbrengen in de bedrijfsstructuur worden nu bezocht door de vakspecialist, samen met iemand van het secretariaat RIK. Ook zijn verbeteringen doorgevoerd in de communicatie met en vanuit het secretariaat RIK. In 2024 wordt het thema communicatie verder uitgewerkt, waaronder het verbeteren van de informatievoorziening via kcb.nl en uitleg van de controlsystematiek. Dit naast de uitwerking van de overige aanbevelingen.

Europese handelsnormen herzien

In 2022 en 2023 heeft de Europese Commissie de Europese handelsnormen voor groenten en fruit herzien. Het KCB heeft de herziening gevolgd en heeft steeds feedback gegeven aan het ministerie van LNV op de (soms maandelijke) voorstellen die de Europese Commissie deed. Het KCB kijkt hierbij altijd naar de uitvoerbaarheid van haar controletoelake. De herziene handelsnormen zijn aangenomen in de tweede helft van 2023 en gepubliceerd op 3 november 2023. Per 1 januari 2025 treden de herziene handelsnormen in werking. Het KCB zal het jaar 2024 benutten voor de implementatie van de nieuwe verordening.

Van drie naar één set geüpdatete regels

De handelsnormen voor de producten groenten en fruit, bananen en krenten en rozijnen zijn neergelegd in drie EU-verordeningen. Met de herziene verordening zijn deze samengevoegd tot één verordening waarin de handelsnormen zijn beschreven. Daarbij zijn de bestaande teksten zo veel mogelijk overgenomen en zijn de verwijzingen naar verouderde verordeningen aangepast in verwijzingen naar de betreffende nieuwe verordeningen. De uitvoeringsregels voor het controleren van de handelsnormcontroles zijn beschreven in een aparte uitvoeringsverordening.

Start inspecties transitzendingen

In de EU-Plantgezondheidsverordening 2016/2031 is vastgelegd dat zendingen met planten, plantaardige en overige producten over EU-grondgebied mogen worden doorgevoerd naar een derde land, mits de producten zodanig worden verpakt en vervoerd dat geen risico bestaat op verspreiding van EU-quarantaineorganismen.

In 2023 heeft het KCB, op verzoek van de NVWA, een beperkt percentage inspecties overgenomen van de in CLIENT-import aangegeven transitzendingen. Deze inspecties richten zich op controle van identiteit, verpakkingswijze en de eventueel gekoelde opslag van de zending. In de maanden oktober tot en met december 2023 zijn enkele tientallen inspecties uitgevoerd, waarbij geen tekortkomingen zijn geconstateerd.

Uitkomsten en gevolgen EU-audit fyto-sanitaire importcontroles

Van 16 tot en met 28 november 2022 heeft de EU een audit uitgevoerd om het systeem te beoordelen van fyto-sanitaire importcontroles in Nederland. Deze EU-audit vond plaats bij alle betrokken keuringsdiensten en de NVWA.

Het concept-auditrapport is ontvangen in mei 2023. Over het algemeen is de uitvoering van de fyto-sanitaire importcontroles in Nederland in lijn bevonden met de EU-voorschriften (EU-verordeningen 2017/625 en 2016/2031). Wel is ook een aantal tekortkomingen geconstateerd. Het KCB is door de NVWA betrokken bij het opstellen van een reactie op het concept-auditrapport en bij het opstellen van de verbeterplannen. De verbeterplannen zijn afgerond in september 2023, en liggen nog ter goedkeuring bij de Europese Commissie.

Een van de verbeterplannen heeft geleid tot een uitbreiding van de melding, ook wel notificatie genoemd, van documentfouten bij importzendingen. Die notificatie moet worden gedaan in het digitale EU-informatiesysteem TRACES NT. Het KCB voert de werkzaamheid uit op verzoek van de NVWA. Daarnaast zijn we eind 2023 gestart met de voorbereiding voor het uitvoeren van de verbeterplannen voor de monitoring van verpakkingshout en voor de documentcontrole bij het verleggen van een importzending naar een andere EU-licidstaat.

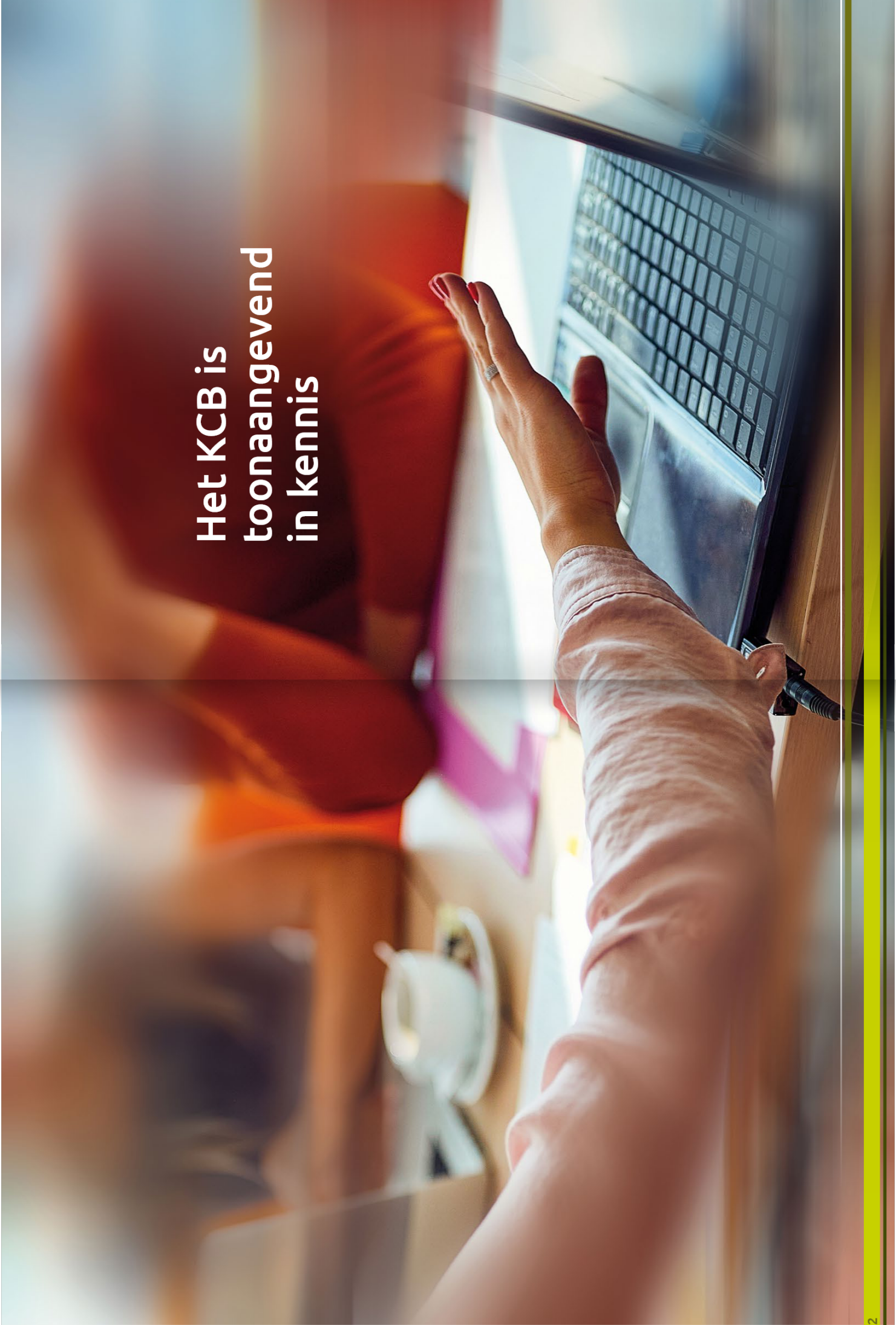
Uitkomsten en gevolgen EU-audit uitvoering plantentpaspoort

Van 7 tot en met 15 maart 2022 is in Nederland een EU-audit gedaan gericht op de uitvoering van het Plantentpaspoort, als onderdeel van de EU-Plantgezondheidsverordening. De audit is uitgevoerd bij de NVWA en bij alle betrokken keuringsdiensten, waaronder het KCB.

Voor het KCB heeft deze audit geleid tot een aanpassing in de werkwijze voor het afgeven van het plantentpaspoort na een importinspectie. De werkwijze voor de inspecteurs is verduidelijkt, zodat zij het bedrijf kunnen wijzen op de verantwoordelijkheid van het bedrijf het door het KCB afgegeven plantentpaspoort aan te brengen op de zending.

De EU-audit heeft eveneens geleid tot een aanpassing van de wijze waarop het KCB handelsbedrijven autoriseert voor het vervangen van plantentpaspoorten. De 'Autorisatie plantentpaspoortafgifte door geregistreerde marktdeelnemers' is gewijzigd in een 'KCB-Erkenning vervanging plantentpaspoort door geregistreerde marktdeelnemers'. Het bestuur heeft het reglement 'KCB-Erkenning vervanging plantentpaspoort door geregistreerde marktdeelnemers' vastgesteld in de bestuursvergadering van 28 november 2023. Met deze wijziging geeft het KCB nu op correcte wijze invulling aan de Plantgezondheidsverordening.

Het KCB is
toonaangevend
in kennis

Kennisbank

Als kennisorganisatie vindt het KCB het belangrijk kennis te kunnen delen, zowel intern als extern. Om kennis over kwaliteit groenten en fruit te kunnen delen is het belangrijk goed materiaal te verzamelen, zodat duidelijk is hoe een schadebeeld eruitziet van een specifieke afwijking op groenten en fruit. In 2022 hebben de kwaliteitspecialisten samen met een aantal inspecteurs specifieke afwijkingen op groenten en fruit verzameld en zijn in een professionele fotobox scherpe foto's gemaakt van de afwijkingen. Wij doen dit om het (foto)materiaal in een 'kennisbank' beschikbaar te stellen voor het bedrijfsleven. Er wordt gestart met de 11 specifiek genormeerde producten. Daarna zal de kennisbank ook worden aangevuld met producten waarvoor de algemene handelsnorm geldt.

Landelijke hardfruitafstemming 2023

In oktober organiseerde het KCB voor de 24e keer de Landelijke hardfruitafstemming in de voormalige afmijnzaal van FruitMasters in Geldermalsen. Elk jaar zijn er weer nieuwe uitdagingen voor telers, sorteerders en bewaarders om een mooi en kwalitatief goed product te leveren. In 2023 speelde vooral het probleem dat er steeds minder middelen beschikbaar zijn ter bestrijding van plagen. Dit leidt ertoe dat in 2023 plagen zoals appelbloesemkever en perenbladvlo duidelijk meer van invloed zijn op de kwaliteit van het fruit. Zo'n vijftig geïnteresseerden waren aanwezig om samen te discussiëren over de kwaliteit van de getoonde monsters. Ieder jaar weer is deze bijeenkomst een goede gelegenheid om informatie uit te wisselen over de kwaliteit van peren en appels in relatie tot de kwaliteitsklassen en inzicht te geven in de lijn die het KCB hanteert bij de beoordeling van de producten.

Kennis delen

Het KCB heeft in het afgelopen jaar de focus gelegd op het delen van kennis en ervaring.

Het KCB ondersteunt scholen en toekomstige professionals in hun ontwikkeling, door het aanbieden van stageplekken. Op deze manier verbeteren we onze naamsbekendheid, vergroten we onze maatschappelijke betrokkenheid, kunnen we van elkaar leren en investeren we in toekomstige medewerkers. Er is een stagebeleid opgesteld en het KCB is dit jaar officieel benoemd tot erkend leerbedrijf. Ook hebben wij een gastles verzorgd voor een groep 2e-jaars studenten van de opleiding Agro-logistiek. Dit krijgt zeker een vervolg.

Daarnaast wordt kennis gedeeld door nauwe samenwerking met de NVWA en andere keuringsdiensten, zowel binnen als buiten de EU. Ook vindt regelmatig afstemming met diverse handels- en teeltbedrijven plaats, waarbij de toepassing van de handelsnormen wordt toegelicht. Op deze manier delen wij onze kennis met een divers publiek, variërend van (toekomstige) professionals in ons vakgebied tot internationale partners. De positieve feedback en de actieve betrokkenheid van alle deelnemers aan deze sessies bevestigen de waarde van deze initiatieven.

Deze interacties bieden niet alleen een platform voor het delen van onze expertise, maar stellen ons ook in staat nieuwe inzichten te krijgen en perspectieven te hanteren. Dit biedt ons de mogelijkheid een actieve bijdrage te leveren aan de voortdurende ontwikkeling van de sector.

Het KCB heeft
in het afgelopen jaar de focus gelegd
op het delen van kennis en ervaring

Bedrijven kunnen rekenen op een goede en efficiënte dienstverlening waarbij wordt aangesloten bij logistiek en ict in de sector en gebruik wordt gemaakt van moderne inspectietechnieken

Klanttevredenheidsonderzoek

In het laatste kwartaal van 2023 is een Klanttevredenheidsonderzoek (KTV) uitgezet. Met het KTV toetsen en meten we of we op koers liggen met het behalen van de strategische doelstellingen uit ons meerjarenbeleidsplan. Als bevoegde autoriteit speelt het KCB een cruciale rol bij het waarborgen van de kwaliteit en de plantgezondheid van geïmporteerde plantaardige producten. Het KTV is uitgevoerd onder alle bij import betrokken bedrijven. In het KTV zijn bedrijven onder andere bevrraagd op onze dienstverlening, deskundigheid, communicatie en samenwerking. Het verzamelen van feedback is essentieel om inzicht te krijgen in de behoeften, zorgen en verwachtingen. Dit stelt het KCB in staat processen en diensten voortdurend te verbeteren en aan te passen aan de behoeften van de importeurs. De uitkomsten worden geanalyseerd in het eerste kwartaal 2024. Op basis van de uitkomsten wordt een verbeterplan gemaakt. Als we het KTV na twee jaar opnieuw uitzetten, kunnen we hopelijk een duidelijke verbetering meten.

Doorlooptijden laboratoriumonderzoek

Importzendingen met plantaardige producten kunnen bij binnenkomst in de EU op inspectie vallen. Wanneer tijdens de inspectie een monster wordt genomen vanwege het aantreffen van een (mogelijk) quarantaine-organisme, wordt de zending vastgelegd totdat de uitslag van het monsteronderzoek bekend is.

Bij de export van bepaalde producten naar derde landen, kan het noodzakelijk zijn dat eerst een verplicht monsteronderzoek plaatsvindt. Het product kan pas worden geëxporteerd na een negatieve uitslag van het onderzoek. Dit bevestigt dat het product vrij is van quarantaine-organismen.

Op verzoek van de bedrijven zijn op onze website zowel bij 'Import' als bij 'Export' de doorlooptijden gepubliceerd, die het KCB hanteert in het geval een zending wordt vastgelegd voor fyto-sanitair monsteronderzoek. Hiermee dragen we bij aan transparantie in het proces en kunnen bedrijven hier beter op anticiperen in hun logistiek.

Afhankelijk van de aard van het onderzoek wordt monsteronderzoek uitgevoerd in het KCB-laboratorium, NVWA-laboratorium, NAK-laboratorium of het Naktuinbouw-laboratorium. Naast de doorlooptijden van het KCB is in één overzicht ook informatie opgenomen over de doorlooptijden van deze laboratoria. De doorlooptijd is een optelsom van de tijd die benodigd is voor de onderdelen monstername, monstertransport, onderzoek in laboratorium, doorgeven van de uitslag aan het KCB en aan het bedrijf. Door het overzicht op de KCB-website weten bedrijven waar ze wat betreft doorlooptijd rekening mee moeten houden, als een organisme voor onderzoek naar een laboratorium moet.

Brexit

Op 30 december 2020 heeft het Verenigd Koninkrijk (VK) de EU verlaten en is voor 'hoog risico' plantaardige producten zoals potplanten, een fyto-sanitaire certificaat- en inspectieplicht gaan gelden. Voor snijbloemen en groenten en fruit was de fyto-sanitaire certificaat- en inspectieplicht al eerder uitgesteld tot 31 oktober 2023. Op 29 augustus 2023 heeft het VK de definitieve versie gepubliceerd van het Border Target Operating Model (BTOM). Hierin schetst de Britse overheid hoe zij vorm wil geven aan een eigen grenscontrolesysteem. In het nieuwe BTOM staan importeurs voor onder andere planten en plantaardige producten. Buiten de producten die al eerder die verplichting hadden, geldt de certificaat- en inspectieplicht voor onder andere vijf

soorten snijbloemen. De ingangsdatum van 31 oktober 2023 werd wederom verschoven, nu naar 31 januari 2024. Iedereen die producten exporteert naar het VK die door het VK zijn geclassificeerd als 'medium risico', moet per 31 januari 2024 de in het BTOM aangekondigde werkwijze hanteren. In nauwe samenspraak met het ministerie van LNV, de NVWA en de collega keuringsdiensten heeft het KCB zich daarop voorbereid.

In haar eerdere voorbereiding ging het KCB ervan uit dat er certificaatplicht zou komen voor alle snijbloemen en groenten en fruit en dat het bedrijfsleven 80% van het handelsvolume gaat exporteren met het bedrijfscontrolesysteem (BCS). Nu de certificaatplicht-buiten de producten die al eerder die verplichting hadden-alleen nog geldt voor vijf soorten snijbloemen, is sprake van overcapaciteit bij het KCB. In het najaar 2023 heeft het KCB haar inspectie- en ondersteunende capaciteit in lijn gebracht met de benodigde capaciteit op basis van het nieuwe BTOM. Het KCB heeft hier toe een regeling gevraagd uitbreiding (RVU) aangeboden aan medewerkers die dicht op hun pensioen zitten, zodat andere medewerkers in dienst kunnen blijven.

Bedrijfscontrolesysteem (BCS) en Voorraadregister

In 2022 hebben de NVWA en het KCB samen met de sectororganisaties VBN, VGB, GroentenFruit Huis en het bedrijfsleven de NVWA-erkenning Bedrijfscontrolesysteem (BCS) VK ontwikkeld. Met het uitstel van de datum van invoering van de fyto-sanitaire certificaat- en inspectieplicht, is ook de invoering van deze erkenningsregeling uitgesteld.

Nadat de definitieve versie van het BTOM bekend was, hebben potentiële deelnemers aan de erkenningsregeling een nieuwe afweging gemaakt voor deelname. Bedrijven die een van de vijf soorten inspectieplichtige snijbloemen exporteren (medium risico), moeten een afweging maken welke van de drie opties het beste past bij hun bedrijfsvoering:

- 1) de NVWA-erkenning Bedrijfscontrolesysteem VK,
- 2) de NVWA-erkenning gebruik voorraadregister;
- 3) de standaard werkwijze waarbij het KCB de zendingen inspecteert.

Het KCB heeft de drie opties toegelicht in bijeenkomsten georganiseerd voor de bloemensector. De meeste bedrijven hebben zich goed geïnformeerd over de verschillende opties, maar zijn nog afwachtend met het maken van een definitieve keuze voor een bepaald systeem. Eind 2023 werd duidelijk dat deelname aan BCS VK vooralsnog beperkt blijft tot enkele bedrijven.

Er is een toenemende belangstelling voor het gebruik van het voorraadregister. De basis is dat iedere voorraadpartij een uniek referentienummer moet hebben, dat aanwezig moet zijn op de partij en traceerbaar moet zijn in de administratie van het bedrijf. In 2021 werd deze erkenning al gestart voor de export van potplanten naar het VK, maar kan nu ook worden gebruikt voor snijbloemen. Eind 2023 voldeden acht exporteurs aan de NVWA-erkenningsvoorwaarden voor het gebruik van het voorraadregister. Deze acht exporteurs profiteren nu van de voordelen die dit oplevert qua logistiek. Eind 2023 hebben zich nog vijf bedrijven aangemeld, die vanaf 31 januari 2024 gebruik willen gaan maken van het voorraadregister voor fyto-sanitaire exportinspecties van snijbloemen naar het VK. Van deze bedrijven moet nog worden vastgesteld of ze voldoen aan de gestelde voorwaarden. Namens de NVWA voert het KCB hiervoor de systeemcontroles uit bij de bedrijven.

A photograph showing a meeting in progress around a light-colored table. In the foreground, a person's hand is visible, wearing a colorful beaded bracelet and a black watch, holding a black pen over a document. To the left, another person in a dark suit is writing with a yellow pen. On the table, there is a laptop, a white mug, a glass of water, and a mesh pencil holder filled with pencils. The background is slightly blurred, showing a whiteboard with some faint writing.

**Het KCB is een
betrouwbare partner voor
(vertegenwoordigers van)
bedrijven, maatschappelijke
organisaties en overheid en
is met hen in dialoog**

Meerjarige overeenkomst LNV-NVWA-KCB afgesloten

Op vrijdag 29 september 2023 heeft het KCB samen met de drie andere plantaardige keuringsdiensten (BKD, NAK, Naktuinbouw), de NVWA en LNV de Meerjarenovereenkomst (MJO) getekend. Deze vervangt de MJO van 2007, die was opgesteld na Plantkeur. Door wijzigingen in EU- en nationale wet- en regelgeving was het van belang de lopende afspraken weer eens tegen het licht te houden. Ook waren enkele afspraken niet meer relevant. De afgelopen jaren is dan ook hard gewerkt om de afspraken te moderniseren. In de MJO zijn afspraken vastgelegd over onder andere de specifieke werkzaamheden van de keuringsdiensten, het (tweedelijns) toezicht vanuit het ministerie van LNV en de NVWA en de kwaliteits- en accreditatieverplichtingen. Ook het tweedelijns toezicht, crises en incidenten, informatieverstrekking en financiële organisatie en escalatieafspraken bij verschil van inzicht, zijn vastgelegd in de overeenkomst. Hierdoor kunnen wij de bij ons belegde taken goed uitvoeren, en daarbij een goede samenwerking borgen tussen het ministerie van LNV, de NVWA en de keuringsdiensten.

Aanvullend heeft het bestuur ingestemd met de reeds beschreven bijlagen behorend bij de nieuwe Meerjarige overeenkomst (MJO) tussen het ministerie van LNV, de NVWA en de vier plantaardige keuringsdiensten (KCB, BKD, NAK en Naktuinbouw). Het komende jaar wordt gewerkt aan de resterende bijlagen.

Professionaliseren samenwerking NVWA

In 2023 is in de samenwerking tussen het KCB en de NVWA gewerkt aan het beter vormgeven van het opdrachtgever- en opdrachtnemerschap. Dit heeft geresulteerd in een kaderbrief voor 2024. In de kaderbrief staan de verwachte opdracht en de aandachtspunten van de NVWA ten aanzien van het KCB voor het komende jaar, voor de in mandaat opgedragen taken waarop de NVWA tweedelijns toezicht houdt. Het betreft taken op het gebied van fyto-evaluatie, controles in het kader van artikel 73 van de EU-Plantgezondheidsverordening 2016/2031, het opstellen van conceptnotificaties, het toezicht op fytosanitaire maatregelen en kleine traceringsopdrachten. Op basis van deze kaderbrief heeft het KCB haar werkplan 2024 opgesteld. Periodiek wordt de voortgang besproken en bijgestuurd.

Samenwerking keuringsdiensten en detachering medewerkers

De keuringsdiensten die werkzaam zijn in het toezichts- en keuringslandschap van het ministerie van LNV zijn nadrukkelijker gaan samenwerken op allerlei fronten. Samenwerken gebeurt ook in de vorm van het uitwisselen van medewerkers. In 2023 zijn medewerkers van het KCB uitgeleend aan de NAK en de BKD. Daarnaast zijn medewerkers gedetacheerd bij de NVWA, voor ondersteuning bij inspecties van de bijgermog en de meststoffen derogatie.

Samenwerking met logistieke dienstverleners en hun branchevereniging; van constructieve gesprekken naar praktische tips

Omdat we het belangrijk vinden dat we in dialoog zijn met onze ketenpartners, zijn we eind 2022 in gesprek gegaan met logistieke dienstverleners, om te verkennen hoe we onze samenwerking kunnen verbeteren. Over één ding is iedereen het eens, helderheid over wat we al dan niet van elkaar kunnen verwachten draagt bij aan een soepele samenwerking. Met betrokken bedrijven is bekeken hoe een aantal van de gesignaleerde verbeterpunten kon worden vertaald in praktische tips, waar ook andere bedrijven iets aan hebben. Dit heeft geresulteerd in 'tips voor importeurs' en 'tips voor exporteurs', die in het voorjaar van 2023 zijn gepubliceerd op de KCB-website. De tips voor importeurs en exporteurs zijn ook gepresenteerd tijdens het congres van het GroentenFruit Huis.

A close-up photograph of a person's hands holding a brown plastic pot containing a succulent plant. The person is using a magnifying glass to inspect the soil surface, which is covered with small white perlite granules. The succulent has green and purple-tinted leaves. The background is blurred, showing a wooden fence.

Het KCB stelt de
medewerkers centraal

Nieuwe Arbodienst

Vanaf januari 2023 werkt het KCB samen met DPO2 voor het begeleiden van verzuim. Deze samenwerking werpt zijn vruchten af. Door de directe aandacht en goede begeleiding bij verzuim is het verzuimpercentage gedaald met 1,52%, van 5,36% in 2022 naar 3,84% in 2023.

Werken aan leiderschap

Het afgelopen jaar hebben we hard gewerkt aan het toekomstbestendig maken van de Buitendienst. Maar alleen de structuur en aanpak veranderen, biedt nog geen garanties voor een goed functionerende organisatie. We realiseren ons dat de impact van leiderschap van grote invloed is op mensen die werken binnen onze organisatie en op de organisatie zelf. Het heeft een bepalende invloed op de cultuur én de structuur.

De manier waarop met elkaar wordt omgegaan, hoe beslissingen worden genomen, hoe de organisatie zich verder ontwikkelt, wordt voor een groot gedeelte bepaald door hoe leiding wordt gegeven en door het leiderschap dat wordt getoond. Onze leidinggevenden hebben een voorbeeldfunctie in dat wat wij als KCB willen laten zien in ons gedrag en wat wij willen uitdragen naar onze omgeving.

In 2022 en 2023 hebben de leidinggevenden daarom deelgenomen aan een leiderschapstraining, waarbij aandacht was voor diverse onderwerpen als missie, visie en kernwaarden, gewenste leiderschapstijlen en structuren en modellen die de organisatie verder kunnen helpen in haar ontwikkeling.

Onze leidinggevenden realiseren zich dat zij, om waarde te creëren, hun leiderschap daarop moeten aanpassen en dit ook moeten toepassen in hun dagelijkse praktijk. Zij zijn zich opnieuw bewust dat je als leider laat zien wat je ook wil terugzien bij de mensen in je team. Natuurlijk blijft het elke dag oefenen, maar er zijn hele mooie stappen gezet die onze leidinggevenden en onze medewerkers zullen helpen zich te blijven ontwikkelen en de organisatie te laten bloeien.

FIT-gesprekken

Onze jaarlijkse functioneringsgesprekken worden aangepast in FIT-gesprekken. FIT staat voor Functioneren, Inzetbaarheid en Toekomst. Het doel is het goede gesprek te kunnen voeren over hoe de medewerker zichzelf en zijn/haar werk bij het KCB ziet, nu en in de toekomst.

Het functioneringsgespreksformulier is gedigitaliseerd. De eerste pilot is, met wat kleine aanpassingen, enthousiast ontvangen. Het formulier dient als handvat voor het voeren van het gesprek. De medewerker kan zich voorbereiden op het gesprek door de voor hem of haar bedoelde onderdelen, zoals het vastleggen van doelen, resultaten en ontwikkeling in te vullen. Hierdoor krijgt de medewerker meer de regie over het eigen proces. De leidinggevende bereidt zich op dezelfde wijze voor op het gesprek. Dit betekent wel een aanpassing in denken en doen voor leidinggevenden en medewerkers. De verwachting is dat het de gesprekken tuss en leidinggevenden en medewerkers naar een hoger niveau tilt.

Het functioneringsgespreksformulier dient ook als verslaglegging. We bouwen voort op de structuur van de cyclus en de inhoud van de gesprekken. Nu het is gedigitaliseerd hoeven geen papieren formulieren meer te worden uitgeprint en verduurzamen we ook op dit onderdeel. In het eerste kwartaal van 2024 willen we de FIT-gesprekken uitrollen binnen de hele organisatie.

Cao

Het KCB heeft eind 2023 een nieuwe cao afgesloten. De nieuwe cao heeft een looptijd van twee jaar en loopt van 1 januari 2024 tot 1 januari 2026. Op het punt van beloning is overeengekomen dat de medewerkers per 1 januari 2024 een loonsverhoging ontvangen van 100 euro nominaal per maand en een indexatie van 6%. In 2025 ontvangen de medewerkers vanaf 1 maart een indexatie van 4%.

Het totale onderhandelingsresultaat betreft dertien onderwerpen. Zo zijn afspraken gemaakt over leren en ontwikkelen, reiskosten, consignaatiendiensten, functiewaardering, promotie en demotie, rouwverlof, vitaliteitsregeling, verlof en jubileumuitkeringen.

Aangepaste meldregelingen ongewenst gedrag, interne klachten

In 2023 is gewerkt aan de herziening van de bestaande procedure 'afhandeling interne klachten', omdat was geconstateerd dat er meerdere documenten waren die te maken hadden met (de afhandeling van) ongewenst gedrag. Om die reden zijn alle documenten herzien en is er één samenhangend geheel van gemaakt. Hierbij is uitgegaan van een KCB-medewerker die ongewenst gedrag (in welke vorm dan ook) wil melden. Tevens is rekening gehouden met de vernieuwde Wet bescherming klokkenluiders.

De ondernemingsraad heeft ingestemd met de aangepaste procedure en alle onderliggende procesbeschrijvingen. De implementatie is gepland in het eerste kwartaal van 2024.

Vervolg toekomstbestendige buitendienst

In maart 2023 is gestart met de nieuwe organisatiestructuur in de buitendienst, die moet bijdragen aan de doelstellingen:

- Kwaliteitsafdeling/deskundig werken
- Uniform werken (extern en intern)
- Goede zorg/voldoende tijd voor medewerkers
- De buitendienst moet flexibel zijn (pieken en dalen, groei/krimp, nieuwe taken opvangen etc.)

De buitendienst bestaat nu uit zeven evenwichtige teams die werken vanuit de vier rayonkantoren. Voor bedrijven is de manager operatie van het rayonkantoor waaronder zij vallen het aanspreekpunt.

Naast het wijzigen van de organisatiestructuur zijn we overgegaan naar een landelijke sturing van de ondersteunende afdelingen Planning, Vakspecialisten, en Administratie, met als doel uniformiteit te bevorderen.

In 2024 wordt geëvalueerd waar we staan in het bereiken van de doelstellingen.

Weerbaarheidstraining

In 2023 heeft een groot deel van de KCB-medewerkers een weerbaarheidstraining gevolgd. Het doel van deze training is preventief en de-escalerend te werken, om weerstand, emotie en agressie zoveel mogelijk te voorkomen, dan wel hier adequaat mee om te gaan.

Lancering online intern communicatie platform Speakap

In februari 2023 is Speakap gelanceerd binnen het KCB. Speakap is een intern communicatieplatform waarop we eenvoudig kennis, informatie en bestanden kunnen delen. Het heeft overeenkomsten met andere social media, maar dan specifiek ingericht voor het KCB. Met Speakap ondersteunen we medewerkers op alle niveaus binnen de organisatie, veilig en afgeschermd, op de manier die zij het prettigst vinden – via smartphone, tablet, laptop of pc-, waar ze ook zijn. Medewerkers, afdelingen en vak- of projectgroepen kunnen elkaar zo eenvoudig en snel bereiken.

In 2024 wordt geëvalueerd
waar we staan in het bereiken
van de doelstellingen

A close-up photograph showing a person's hands holding a bunch of fresh green asparagus spears. The spears are vibrant green and appear to be freshly harvested. They are being held over a clear plastic tray, which is partially visible. The background is blurred, showing more asparagus and a person wearing a blue jacket. The lighting is bright, highlighting the texture of the asparagus.

**Het KCB heeft
een faciliterende
bedrijfsvoering**

Aanpassing tarieven en invoeren PDCA-cyclus

De toename van het werkvolume, gewijzigde wet- en regelgeving en veranderingen in werkprocessen en binnen het bedrijfsleven en binnen het KCB, zijn mede aanleiding geweest te onderzoeken of de tariefopbouw nog goed aansluit op de huidige situatie. Geconstateerd is dat de geleverde inspanningen – en hiermee dus de kosten – niet langer in lijn zijn met de tarieven die worden doorberekend aan het bedrijfsleven. Om kosten evenredig te kunnen doorberekenen volgens het ‘kostenmaker-kostendragerprincipe’, conform het kabinetsbeleid dat is neergelegd in het rapport Maat houden 2014, is een aanpassing nodig van de tarieven.

Een deel van de toegenomen kosten vangt het KCB zelf op, door doelmatiger te gaan werken en door eenmalig een deel van de kosten te financieren uit het Eigen Vermogen.

Per 1 januari 2024 zijn, naast de algemene tariefverhoging van 10%, de onderstaande tarieven aangepast:

- De tarieven voor het uitvoeren van reduced-checks zijn gewijzigd.
- Vanaf 2024 worden bij de reduced-checks behorende documentcontroles in rekening gebracht via de reduced-checks tarieven. Het huidige afzonderlijke tarief voor documentcontrole komt hiermee te vervallen.
- Vanaf 2024 worden bij fyto-sanitaire inspecties behorende documentcontroles, die niet vallen onder de reduced-checks, in rekening gebracht via het minutentarief. Het huidige afzonderlijke tarief voor documentcontrole komt hiermee te vervallen.
- Het tarief voor het waarmerken van een fyto-sanitair certificaat wordt in twee jaar verhoogd.
- Het tarief voor een elektronische code per controlecertificaat/waaitelcertificaat per zending is verlaagd.

In 2023 heeft het KCB verder gewerkt aan het traject om de beheersing van de operationele uitvoering binnen het KCB te optimaliseren. Zo is gestart met het vormgeven van een planning- & controlycyclus, is een meerjarigenbegroting opgesteld, is de kostprijs per afdeling berekend en is de sturing op geplande activiteiten verbeterd. Door middel van het opstellen van procesbeschrijvingen en het hanteren van KPI's kan beter worden gestuurd, waardoor efficiënter kan worden gewerkt. Hieraan gekoppeld is een start gemaakt met het verbeteren van het tijdschrijfsysteem. Hierdoor kunnen kosten meer gericht worden doorbelast en kunnen normtijden die worden gehanteerd voor het berekenen van de tarieven zilverder worden vastgesteld. In afstemming met het bedrijfsleven en andere ketenpartners, blijft het KCB continu inzetten op efficiëntere werkprocessen.

Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo regelt dat informatie van de overheid kan worden opgevraagd, gevonden en ingezien. Doel is een overheid die transparant is over haar functioneren en dat overheidsinformatie toegankelijk is voor iedereen. In de Woo is openbaarmaking geregeld van informatie op verzoek (passief) en ook openbaarmaking uit eigen initiatief van overheidsorganisaties (actief). Iedereen kan vragen om openbaarmaking van informatie over het beleid van het KCB, over de voorbereiding en de uitvoering daarvan. De aankomende jaren wordt de Woo ingevoerd in fases.

In 2023 heeft het KCB een Woo-functionaris aangesteld. Alle informatie die het KCB actief openbaar moet maken is geplaatst op de website. Op de website is ook aangegeven hoe een passief Woo-verzoek kan worden ingediend en is de werkwijze te vinden hoe hiermee om te gaan. Hiermee voldoet het KCB aan de verplichtingen die de Woo stelt.

IT ontwikkelingen

Beveiliging van onze systemen is belangrijk en noodzakelijk, daarom werken we continu aan preventie en aan beheersmaatregelen. In 2023 zijn de maatregelen uitgebreid ter bescherming tegen cybercriminaliteit. Naast de jaarlijkse externe test kunnen we - door de aanschaf van een stukje software - nu ook zelfstandig testen of de bescherming op orde is. Dit geeft tussentijds meer inzicht in de staat van beveiliging.

Ook het afgelopen jaar is volop gewerkt aan de ontwikkeling van het nieuwe inspectiesysteem. Naast een nieuwe frontoffice-applicatie voor de inspecteurs (inspectie-app), wordt een volledig nieuwe backoffice-applicatie ontwikkeld en wordt een nieuw systeem ingericht voor het plannen van inspectiewerkzaamheden. In 2023 zijn de analyses afgerond en daarmee is de 'bouwtekening' klaar. In het ontwerp is beschreven hoe de nieuwe systemen gaan werken. De eerste delen van het nieuwe systeem zijn geprogrammeerd en getest. De verwachting is dat het nieuwe inspectiesysteem wordt geïmplementeerd in 2024.

Het KCB gaat de applicaties die samen het nieuwe inspectiesysteem vormen zelf beheren. Applicatiebeheer wordt daarmee een meer omvangrijke taak, met als belangrijke elementen incidentenmanagement en releasemanagement. Omdat de nieuwe applicaties direct van invloed zijn op het primaire inspectieproces, is het noodzakelijk te borgen dat minimale storingen optreden in de werking van de systemen en dat processen zodanig zijn georganiseerd dat storingen adequaat kunnen worden verholpen. De afdeling IT werkt nauw samen met de systeemeigenaren van de applicaties om bestaande beheerprocessen te evalueren en waar nodig aanpassingen door te voeren. Onderdeel van incidentenmanagement is het bevestigen dan wel vernieuwen van service-afspraken met leveranciers. Ook wordt bekeken wat de benodigde beschikbaarheid is voor gebruikersondersteuning van een interne helpdesk. Het releasemanagementproces bevindt zich in de ontwerpfase, waarin taken en verantwoordelijkheden worden beschreven van de verschillende actoren.

Exportstatistiek

Na bijna 100 jaar heeft het KCB de productie van exportstatistieken groenten en fruit in 2023 overgedragen aan het GroentenFruit Huis. Hierdoor blijven de waardevolle inzichten behouden, die deze exportstatistieken opleveren voor de toekomst.

Vervolg procesmanagement

Om de groeiende organisatie beter te kunnen sturen is halverwege 2022 gestart met de invoering van procesmanagement. In 2023 zijn alle processen binnen het KCB geïdentificeerd en uitgewerkt op hoofdlijnen. Ook is vastgesteld wie verantwoordelijk is voor welk proces, de zogeheten proceseigenaar (tevens MI-ld). Dit geeft duidelijkheid binnen de organisatie. De benoemde proceseigenaren gaan de processen verder uitwerken, waarbij ook KPI's worden afgesproken en normen en acties worden vastgesteld bij overschrijding van de KPI's. Het doel is de processen te implementeren in 2024 en 2025, waarna de focus zal liggen op het continu verbeteren van de processen (PDCA cyclus).

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

KCB streeft ernaar maatschappelijk verantwoord te ondernemen. Dit doen we door oog te hebben voor behoorlijk bestuur, mensenrechten, arbeidspraktijk, het milieu, eerlijk zakendoen, consumentenangelegenheden en betrokkenheid bij en ontwikkeling van de gemeenschap. We reduceren onze CO2-uitstoot, doen aan energiebesparing en het vergroten van ons energieverbruik afkomstig van duurzame energiebronnen.

Om de bewustwording te vergroten in de organisatie over wat MVO inhoudt en waarom het belangrijk is voor het KCB, is een aantal landelijke themadagen onder de aandacht gebracht of is hieraan meegewerkt.

Op basis van de MVO-prestatieladder en de CO2-footprint is een prioriteitenlijst opgesteld om hieraan te werken. We hebben onze CO2-uitstoot in beeld. Om goed te kunnen sturen op het reduceren hiervan wordt geïnvesteerd in het verzamelen van relevante data.

We zijn gaan samenwerken met Mbo's en Hbo's voor het geven van gastlessen en het bieden van stageplaatsen.

In 2023 is een start gemaakt met het opstellen van een MVO-inkoopbeleid en het opstellen van de MVO-zelfverklaring ISO 26000. Voor 2024 staat op de agenda dat de CO2-footprint van 2022 wordt afgerond en een aantal adviezen wordt uitgewerkt.

We zijn gaan samenwerken
met Mbo's en Hbo's voor
het geven van gastlessen
en het bieden van stageplaatsen

Organisatie

Het Kwaliteits-Controle-Bureau

Het Kwaliteits-Controle-Bureau (KCB) is een zelfstandige en onafhankelijke controle-instelling binnen de agrosector. Als deskundige en dienstverlenende schakel bevordert en borgt het KCB de kwaliteit en plantgezondheid van plantaardige producten.

Het KCB verricht kwaliteits- en fytosanitaire controles bij import en export en op de interne markt. Ook voert het KCB bedrijfsinspecties uit voor exportprogramma's, waarmee invulling wordt gegeven aan de garanties die worden geëist door derde landen. Hierdoor wordt de afzet bevordert van Nederlandse tuinbouwproducten op de internationale markt.

Deze taken voert het KCB uit met 234 medewerkers verspreid over het kantoor in Zoetermeer en in vier rayons met kantoren in Schiphol-Rijk, Naaldwijk, Barendrecht en Geldermalsen.

Het KCB is een privaatrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan en werkt onder systeem- en beleidsverantwoordelijkheid van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Het KCB is voor een deel van de werkzaamheden geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie (RvA) volgens de norm NFEN-EN-ISO/IEC 17020 (Inspectie RvA 1070) en sinds 2022 volgens de norm ISO/IEC 17025 (Testen RvA L680). In deze normen zijn eisen opgenomen die worden gesteld aan een controle-instelling. De accreditatie toont aan dat het KCB de controles uitvoert op een onpartijdige en onafhankelijke wijze en dat het KCB beschikt over de vereiste deskundigheid om de inspecties uit te voeren.

Bestuurlijke zaken

Samenstelling bestuur op 31 december 2023

Bestuursleden

K.J. van Ast Voorzitter
J.H.M. van Luijk
M. Mesken
J.H. Luten
M.P. Guijpers

Plaatsvervangend bestuursleden

R. Schouten
F. Schamp
W. Zomer
A. van Dijk

Bestuursvergaderingen

In 2023 heeft het bestuur vijf keer vergaderd.

Evaluaties Structureel Toezicht en Reglement Interne Kwaliteitscontrole (RIK)

In 2023 zijn de evaluatierapporten voor het Structureel Toezicht en het Reglement Interne Kwaliteitscontrole (RIK) besproken in het bestuur en zijn de daarin opgenomen aanbevelingen voor aanpassing en verbetering vastgesteld.

Beheersing operationele uitvoering KCB

In 2022 is het KCB gestart met een traject om de beheersing van de operationele uitvoering binnen het KCB te optimaliseren. Zo is gestart met het vormgeven van een planning- & controlcyclus, is een meerjarigbegroting opgesteld, is de kostprijs per afdeling berekend en is de sturing op geplande activiteiten verbeterd. Over de voortgang daarvan is gesproken binnen het bestuur.

Financiële zaken

Het bestuur heeft de jaarrekening 2022 en de begroting 2024 vastgesteld. Daarbij is ook de meerjarenbegroting behandeld voor 2024-2028. Ook is gesproken over de mogelijke risico's die een effect zouden kunnen hebben op het KCB en de daarvoor genomen en te nemen beheersmaatregelen. In 2023 heeft het bestuur ook geconcludeerd dat enkele tarieven niet meer in lijn waren met het 'kostenmaker-kostendragerprincipe' en is besloten daarvoor een aanpassing door te voeren. Ten aanzien van de tarieven voor 2024 heeft het bestuur geconcludeerd dat het – om kostendekkend te kunnen opereren – noodzakelijk was de tarieven te verhogen met 10%. Deze stijging had te maken met de in 2023 gestegen prijzen, de voor 2024 verwachte prijsstijging van producten en diensten en de verwachte ontwikkeling van de lonen in 2024. Deze ontwikkeling ligt in lijn met wat er gebeurt in het bedrijfsleven en bij andere toezichthouders.

Brexit

Ook in 2023 heeft het KCB-bestuur regelmatig gesproken over exportcontroles gerelateerd aan Brexit, de gevolgen daarvan voor het KCB en de wijze waarop het KCB zich daarop voorbereidt.

Overleg KCB – Ministerie van LNV en NVWA

In 2023 heeft zoals gebruikelijk ook twee keer het bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen het ministerie van LNV, de NVWA en het KCB. In dat overleg is positief geoordeeld over de wijze waarop het KCB haar werkzaamheden uitvoert.

Bestuurscommissie Bloemen en Planten

De Bestuurscommissie Bloemen en Planten fungeert als klankbord voor zaken die de sector snijbloemen en potplanten raken. De commissie draagt bij aan het vergroten van het draagvlak voor en de transparantie over de taken van het KCB. In 2023 was er voor de commissie geen aanleiding te vergaderen.

Commissie Toezicht Kwaliteitsvoorschriften Groenten en Fruit

De Commissie Toezicht Kwaliteitsvoorschriften groenten en fruit heeft de taak de directie en het bestuur van het KCB te adviseren bij de uitvoering van het Reglement Interne Kwaliteitscontrole (RIK). Ook adviseert de Commissie over schriftelijke bezwaren van marktdeelnemers tegen hun indeling in het structureel toezicht, of de daarbij behorende facturen.

In 2023 heeft de Commissie dertien adviezen uitgebracht over de afhandeling van geconstateerde (ernstige) overtredingen van het RIK-reglement. Dit aantal is gedaald ten opzichte van 2022 (van 20 naar 13). In drie gevallen hebben de overtredingen uiteindelijk geleid tot een advies van de Commissie de deelname aan de RIK-regeling te beëindigen. Daarnaast heeft de Commissie in twee gevallen advies aan de directie en het bestuur uitgebracht met betrekking tot een bezwaar dat was ingediend door een RIK-deelnemer. In alle gevallen waarin de Commissie advies heeft uitgebracht, volgde het KCB de adviezen van de Commissie op. De Commissie is ook betrokken bij de evaluatie van de RIK-regeling en wordt in 2024 eveneens betrokken bij de uitwerking van de aanbevelingen die zijn gedaan naar aanleiding van de evaluatie.

Evaluatie plantaardige keuringsdiensten

In de Kadenwet zelfstandige bestuursorganen (zbo's) is vastgelegd dat door het ministerie van LNV elke vijf jaar een verslag moet worden gemaakt van de doeltreffendheid en doelmatigheid van het functioneren van een zbo.

Het ministerie van LNV heeft ervoor gekozen, het evaluatieonderzoek voor de vier plantaardige keuringsdiensten gelijktijdig en in één opdracht te laten uitvoeren door hetzelfde onderzoeksbureau. Het evaluatieonderzoek is eind 2022 gestart en had betrekking op de periode 2017 tot en met 2021 en is uitgevoerd door het onderzoeksbureau Ecorys. Kort voor de zomer van 2023 is het rapport 'Evaluatie plantaardige keuringsdiensten' door Ecorys opgeleverd bij het ministerie van LNV, dat het eind 2023 heeft aangeboden aan de Tweede Kamer.

De conclusie is dat de plantaardige keuringsdiensten en daarmee het KCB, zowel nationaal als internationaal hun verschillende taken vervullen op een hoog niveau. Zij hebben daarbij een groot draagvlak bij het Nederlandse bedrijfsleven op het betreffende beleidsterrein. Er wordt gesteld dat de keuringsdiensten over het algemeen doeltreffend functioneren. Vrijwel alle aanbevelingen vanuit de voorgaande evaluatie zijn opgevolgd. Hierdoor hebben in meer of mindere mate veranderingen plaatsgevonden binnen de organisatie. In het rapport zijn aanbevelingen gedaan om de doelmatigheid en doeltreffendheid verder te vergroten. Bij het formuleren van het toekomstig beleid van het KCB en de in dat kader te maken keuzes en te nemen besluiten zal het KCB de in het rapport genoemde aanbevelingen meenemen en worden deze op haalbaarheid en relevantie getoetst.

Tijdens de halfjaarlijkse bestuurlijke overleggen met het ministerie van LNV wordt aandacht geschonken aan de verbetermogelijkheden.

Als deskundige en dienstverlenende schakel bevordert en borgt het KCB de kwaliteit en plantgezondheid van plantaardige producten

KCB in cijfers

Personeel & organisatie

	2023	2022
• Aantal medewerkers	234	247
• KCB	173	175
• Flexschil	61	72
• Gemiddeld aantal jaar dienstverband	12,5	12
• Gemiddelde leeftijd	49	49
• Instroom	7	47
• Uitstroom	20	55
• Ziekteverzuim	3,84%	5,36%

Aantal controles, inspectiebezoeken en afkeuringen

	2023	2022
• Fysiske inspecties import	134.362	133.201
• Fysiske inspecties export	140.965	144.162
• Afkeuringen import fyto	1.463	1.353
• Afkeuringen import kwaliteit	1.791	2.324
• Afkeuringen export fyto	32.820	30.925
• Afkeuringen export kwaliteit	535	812
• Totaal aantal bezoeken in het kader van fyto-bewakingsopdrachten van de NVWA	797	947
• BOB-Brabantse Wal Asperge	3 controles,	4 controles en
	3 nacontroles,	2 nacontroles
	1 controle n.a.v.	
	contact vorig jaar	
• BOA-Westlandse Druif	1 nacontrole	1 controle
• BOB-Opperdoezer Ronde*	2 controles	--
• Structureel Toezicht (kwaliteit)	4.451	4.298
• Afkeuringen Structureel Toezicht	670	751

* nieuw in 2023

Aantal afgegeven certificaten

	2023	2022
• Afgegeven export normcontrolecertificaten kwaliteit Groenten & Fruit	196.807	221.079
• Afgegeven export fyto-sanitaire certificaten (alle sectoren)	202.290	219.606

Aantal RIK-bedrijven

	2023	2022
	135	131

Laboratorium KCB

	2023	2022
1708 1e lijnsonderzoeken waarvan 310 ook verwerkt als einddiagnose	1708	1759
793 zendingen vrijgegeven na 1e lijnsonderzoek	793	896
896 zendingen vrijgegeven na 1e lijnsonderzoek		

Klachten

Bedrijven hebben de mogelijkheid een klacht in te dienen bij het KCB, bijvoorbeeld als ze vinden dat ze onheus zijn behandeld. Begin 2023 zijn twee klachten afgehandeld uit 2022. In 2023 is één klacht ingediend. Deze klacht is ook afgehandeld in 2023.

Klacht ontvangen

04/2023

Volgens een bedrijf (RIK) zijn teveel inspecties uitgevoerd in 2022.

Oordeel

ongesond

Het inspectiepercentage behorend bij de RIK-regeling (artikel 5.6.2) is minimaal 5%. Er was geen sprake van teveel inspecties.

Bevindingen en eventueel vervolg

'De buitendienst toekomstbestendig maken', dat is de opdracht die voor ons ligt. Om dit te bewerkstelligen zijn organisatorische wijzigingen nodig. Het KCB is gegroeid en ons werk en onze omgeving zijn onderhevig aan veranderingen.

De ondernemingsraad is nauw betrokken bij dit traject en heeft een positief advies gegeven op de ontvangen adviesaanvraag en de daarin benoemde doelstellingen. Nu de organisatorische wijzigingen zijn doorgevoerd, wordt bekeken hoe verdere detail veranderingen kunnen worden ingevoerd.

Halverwege 2024 zullen de directie en de ondernemingsraad het proces evalueren. Met de informatie die we dan hebben kunnen eventueel aanpassingen worden gedaan. De informatie die we dan hebben zal ook worden meegenomen met het toekomstbestendig maken van de binnendienst (kantoor Zoetermeer).

In april 2022 zijn nieuwe dienstroosters geïntroduceerd, met als doel uniform te werken. In de nieuwe dienstroosters bestaat een volledige werkdag uit 8 uur. Naar aanleiding van een enquête die is gehouden onder de inspecteurs, is besloten een keuzemogelijkheid te creëren voor de avonddienst: een avonddienst met 2x 45 minuten pauze en een avonddienst met 1x 15 minuten pauze + 1x 45 minuten pauze. Inspecteurs kunnen per rayon kiezen aan welke avonddienst zij de voorkeur geven.

Brexit

Ook in 2023 was er nog steeds onzekerheid over Brexit en over de benodigde capaciteit. Het vervolg van Brexit is wederom uitgesteld, tot 31 januari 2024 en het VK heeft het BTOM gepresenteerd. Als gevolg hiervan moest de capaciteit opnieuw worden bekeken. Om zoveel mogelijk collega's te kunnen behouden, is aan KCB-medewerkers met geboortjaar 1957-1958-1959 eenmalig aangeboden gebruik te maken van een RVU-regeling. Doordat meerdere KCB-collega's hier gebruik van hebben gemaakt, is het contract van de AB-collega's verlengd tot 1 april 2024.

De ondernemingsraad heeft geen zeggenschap over het personeelsbeleid, maar monitort wel of het gebeurt op een correcte manier.

Tuchtrechtzaken

In het geval van een (lichte) overtreding van de kwaliteitsvoorschriften voor groenten en fruit, volstaat het KCB meestal met een schriftelijke waarschuwing voor de betreffende marktdeelnemer. In 2023 heeft het KCB vijf waarschuwingsbrieven verzonden, in 2022 waren dat er vier.

Overtredingen van de kwaliteitsvoorschriften voor groenten en fruit, die volgens het KCB niet kunnen worden afgedaan met een schriftelijke waarschuwing, kunnen door het KCB worden voorgelegd aan het onafhankelijke Tuchtgerecht. Wanneer het Tuchtgerecht oordeelt dat de voorgelegde overtreding is bewezen, kan de marktdeelnemer een maatregel opgelegd krijgen, bijvoorbeeld in de vorm van een geldboete.

In 2023 heeft het KCB 30 zaken voorgelegd aan het Tuchtgerecht. Deze zijn in 2023 allemaal behandeld tijdens een zitting van het Tuchtgerecht. In 2023 is in 25 zaken uitspraak gedaan door het Tuchtgerecht. In de andere 5 zaken volgt de uitspraak in 2024. In de uitspraken die zijn gedaan in 2023, heeft het Tuchtgerecht geoordeeld dat – op één zaak na – de ten laste gelegde overtredingen waren bewezen. In die 24 zaken zijn zowel onvoorwaardelijke als voorwaardelijke geldboetes opgelegd. In de ene zaak waarin het Tuchtgerecht oordeelde dat de ten laste gelegde overtreding niet was bewezen, ging het om verpakkingswerkzaamheden waarbij de aanduidingsvoorschriften niet waren nageleefd. Hiervoor heeft het KCB zowel tegen de verpakker als tegen de opdrachtgever een tuchtsaak aanhangig gemaakt. Het KCB was namelijk van mening dat ook de opdrachtgever een overtreding had begaan door onvoldoende zorgvuldig te zijn geweest bij het geven van de opdracht. Het Tuchtgerecht oordeelde bij de verpakker dat de overtreding was bewezen, maar vond dat dit bij de opdrachtgever niet het geval was. Bij 6 zaken waarin het Tuchtgerecht uitspraak heeft gedaan in 2023, is ook uitgesproken dat de in eerdere zaken opgelegde voorwaardelijke geldboetes geheel of gedeeltelijk ten uitvoer moesten worden gelegd. Binnen de proefperiode hadden de betrokken bedrijven opnieuw een overtreding begaan.

In het geval een bedrijf het niet eens is met de uitspraak door het Tuchtgerecht, heeft het de mogelijkheid in beroep te gaan bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (Cbb). In 2023 heeft het Cbb één zaak behandeld, waarbij het veroordeelde bedrijf beroep had aangekend tegen een door het Tuchtgerecht opgelegde onvoorwaardelijke en voorwaardelijke geldboete in 2021. Naar verwachting zal het Cbb in 2024 uitspraak doen in deze beroepszaak. In 2023 zou het Cbb ook het beroep behandelen dat een ander bedrijf had aangekend in een andere zaak. Ook dat bedrijf was het niet eens met de door het Tuchtgerecht opgelegde onvoorwaardelijke en voorwaardelijke geldboete in 2021. Vlak voor de behandeling van het beroep door het Cbb heeft het betrokken bedrijf het beroep echter ingetrokken, waardoor de eerdere uitspraak door het Tuchtgerecht in stand is gebleven.

Tuchtrechtzaken

Finanzen

Onderdeel van het jaarverslag is het financiële directieverslag. Het financiële directieverslag verschaft inzicht in de gang van zaken gedurende het boekjaar 2023. Over het kalenderjaar 2023 werd een positief resultaat voor belastingen behaald van € 228.129 (2022: € 3.483.844). De baten waren € 27.529.780 (2022: € 30.971.250), wat € 680.220 lager was dan de baten van € 28.210.000 die waren begroot.

Toelichting op de afwijkingen in de opbrengst

Ten opzichte van de begroting zijn de baten voor fyto inspecties export groenten en fruit en fyto certificaten hoger en is de ontvangen subsidie lager dan begroot.

De belangrijkste verschillen tussen de begroting en de realisatie bij de baten:

- Hogere opbrengst exportinspecties groenten en fruit vanwege marktomstandigheden.
- Hogere opbrengst fyto certificaten vanwege marktomstandigheden.
- Hogere opbrengst overige omzet vanwege detachering van medewerkers bij andere keuringsdiensten.
- Lagere opbrengst overige fyto inspecties vanwege marktomstandigheden.
- Lagere subsidie vanwege minder Brexit inspecteurs ter voorbereiding op Brexit.

De totale baten zijn ten opzichte van de begroting gedaald met ongeveer 2,4%.

Toelichting op de afwijkingen in de lasten

De belangrijkste verschillen tussen de begroting en de realisatie bij de lasten:

- Lagere E-cert kosten vanwege de vrijval van de voorziening E-cert.
- Lagere salariskosten omdat minder medewerkers zijn ingehuurd ter voorbereiding op Brexit.
- Lagere afschrijvingskosten ICT vanwege het activeren van ontwikkelingskosten voor BOSS-MIA als opvolger van IBP. Deze kosten worden pas afgeschreven na ingebruikname van de software.
- Hogere advies- en opleidingskosten vanwege de ontwikkeling naar een toekomstbestendig KCB.
- Hogere kantoorkosten vanwege een sterke stijging van de energielasten.

De totale lasten zijn ten opzichte van de begroting gedaald met ongeveer 3%.

Eigen vermogen en liquiditeit

Inclusief het resultaat na belastingen 2023 bedraagt het eigen vermogen per 31 december 2023

€ 12.288.876 (2022: € 12.106.004), zijnde 48,8% van de totale jaarlijkse baten, exclusief e-Cert.

Dit valt binnen de door het ministerie van LNV geaccepteerde norm voor het eigen vermogen ten opzichte van de totale jaarlijkse gerealiseerde baten. Het benodigde eigen vermogen voor de reguliere bedrijfsvoering en voor de afdekking van de in de risicoanalyse benoemde risico's is in overleg met het ministerie van LNV vastgesteld op 44% van de omzet. De solvabiliteit bedraagt 72,7%.

In control statement 2023 van het KCB

Het bestuur van het KCB verklaart met dit in control statement te voldoen aan het 'gemeenschappelijk normenkader voor financieel beheer, verantwoording en intern toezicht' van het ministerie van LNV.

De onderdelen van het normenkader worden geborgd met het interne kwaliteitsstelsel en de planning- en controlcyclus. Daarover legt de directie verantwoording af aan het bestuur en het bestuur aan het ministerie van LNV. De RVA voert audits uit op het interne kwaliteitsstelsel en de externe accountant voert de jaarrekening controle uit en geeft een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening. Het KCB communiceert op een transparante wijze via de website en het jaarverslag en overlegt regelmatig met externe stakeholders. De risicoanalyse is in verband gebracht met de ontwikkeling van het eigen vermogen.

Jaarrekening 2023

Balans per 31 december 2023

	2023	2022
Activa		
Vaste activa	4.111.252	3.292.324
Vorderingen en overlopende activa	3.614.948	2.868.385
Liquide middelen	9.182.730	12.577.381
Totaal Activa	16.908.930	18.738.093
Passiva		
Eigen vermogen	12.288.876	12.106.004
Voorzieningen	375.000	381.000
Schulden op korte termijn	4.245.054	6.251.089
Totaal passiva	16.908.930	18.738.093
Exploitatier rekening 2023		
Baten	27.529.780	30.971.250
Lasten	27.346.908	28.386.256
Resultaat	182.872	2.584.994

Vooruitblik 2024

Samen klaar voor de toekomst (Jaarplan 2024)

Het KCB heeft in haar meerjarenbeleidsplan 'samen klaar voor de toekomst' zes beleidsthema's geformuleerd om invulling te kunnen geven aan de ontwikkelingen om haar heen. Om hier inhoud aan te geven werkt het KCB in 2024 aan de onderstaande speerpunten.

1. Het KCB draagt bij aan verhoging van de naleving van wet- en regelgeving door bedrijven

De evaluaties van het Structureel Toezicht (ST) en de RIK-regeling zijn afgerond in 2023. In 2024 worden de aanbevelingen uit de evaluatierapporten verder uitgewerkt en geïmplementeerd, waardoor de systematiek van het ST en de RIK-regeling worden verbeterd. Zo zal bij de RIK-regeling de handhaving bij bedrijven minder generiek worden en wordt meer rekening gehouden met het type bedrijf. Ook zal de informatie over de RIK-regeling en de communicatie met de bedrijven worden verbeterd. Bij de systematiek voor het ST wordt onderzocht of bij de frequentie van de controlebezoeken nog meer rekening kan worden gehouden met de specifieke risico's van het betreffende bedrijf, door bijvoorbeeld de frequentie te verhogen als meer afkeuringen plaatsvinden en te verlagen als minder afkeuringen plaatsvinden.

2. Het KCB is toonaangevend in kennis

De in 2023 ontwikkelde kennisbank wordt in 2024 beschikbaar gesteld voor het bedrijfsleven via de vernieuwde website. In juni 2024 organiseert het KCB voor de derde keer de Harmonisation Meeting. Deze driedaagse internationale bijeenkomst wordt eens in de twee jaar georganiseerd voor controlediensten vanuit alle werelddelen. Het doel van de bijeenkomst is de toepassing van de internationale kwaliteitsnormen voor groenten en fruit op elkaar af te stemmen en te harmoniseren.

3. Het KCB zorgt dat bedrijven kunnen rekenen op een goede en efficiënte dienstverlening, waarbij wordt aangesloten bij logistiek en ICT in de sector

In 2024 wordt onderzocht hoe de planning van het KCB kan worden geoptimaliseerd, waarbij het zoeken is naar de balans tussen dienstverlening (planbaarheid, transparantie, voorspelbaarheid, snelheid), efficiency en de bijbehorende kosten.

4. Het KCB is een betrouwbare partner voor bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheid en is met hen in dialoog

Op basis van de uitkomsten van het klanttevredenheidsonderzoek wordt een plan gemaakt hoe we beter kunnen aansluiten bij de wensen en behoeften van bedrijven. Eén van de speerpunten hierin zal zijn het verbeteren van het relatiebeheer van het KCB.

5. Het KCB stelt haar medewerkers centraal

In 2024 wordt de nieuwe gesprekscyclus organisatiebreed ingevoerd en komen loopbaanpaden beschikbaar. Ook wordt een medewerkers tevredenheidsonderzoek uitgevoerd.

6. Het KCB heeft een faciliterende bedrijfsvoering

In 2024 wordt het nieuwe beheersysteem geïmplementeerd voor controles. Hierdoor worden de werkprocessen en de communicatie van het KCB meer gedigitaliseerd. Ook zal het ertoe gaan leiden dat bedrijven sneller terugkoppeling krijgen of een partij fysiek moet worden gecontroleerd.

We gaan ook een volgende stap zetten met de invoering van procesmanagement binnen de organisatie. Nu de processen en de proceseigenaren in kaart zijn gebracht, gaan we werken aan het sturen op procesverbetering en het invoeren van KPI's. Zo leggen we de basis voor het continu verbeteren van ons werk.

De product- en controlcyclus is gemoderniseerd, in 2024 gaan we verder met onze reguliere analyse van de tarieven op kostendekkendheid en het kostenmaker-kostendragerprincipe.

De uitwerking van deze beleidsvoornemens zal het KCB samen met het bedrijfsleven, de brancheorganisaties, de andere keuringsdiensten, de NVWA en het ministerie van LNV verzorgen, zodat we samen klaar zijn en blijven voor de toekomst.

Jaarverslag 2023 is een
uitgave van het KCB
Louis Pasteurlaan 6
2719 EE Zoetermeer
088 308 82 00
www.kcb.nl

